«dracon» і також говорить про риси характеру хлопця. *Сіріус Блек (Sirius Black)* – хрещений батько *Гаррі*, був анімагом та вмів перетворювався на велику чорну собаку. Це яскраво простежується в імені – *Сіріус* – це назва зірки, альфи Великого Пса. *«Black»* перекладається з англійської мови як *«чорний».*

У англомовних читачів прізвище *Дурслі «Dursley»* не викликає ніяких негативних асоціацій і говорить лише про те, що сім'я, яка його носить, родом з Британії. В українському перекладі воно викликає алюзії зі словом *«дурний».* Таким чином відбувається заміна авторської інформації, а отже і бачення персонажів – перекладацьким.

Отже, культовий цикл романів Джоан Роулінґ «Гаррі Поттер» надзвичайно цікавий і унікальний не лише з точки зору сюжету, а й оригінальності та символічності імен. Герої названі у дусі жанру фентезі, в якому автор відображає вигаданий світ та своє бачення не лише в подіях, але і в іменах та прізвищах. При перекладі варто враховувати прихований сенс власних назв, тому що іноді саме вони можуть стати тим ключем, що відчинить двері у «таємниче» художнього твору.

Література:

1. Гудманян А. Г. Відтворення власних назв у перекладі: автореф. дис. доктора філол. наук. К., 2000. 29 с.
2. Любимов Н. Перевод – искусство. М.: Международные отношения, 1992. 127 с.
3. Попович Н. Ф. Літературно-художня антропонімія XIX-XX ст. Ужгород, 2004. 265 с.
4. Weekley Ernest. A Concise Etymological Dictionary of Modern English. New York: E.P. DUTTON AND COMPANY, INC., 1952. 480 p.

ПЕРЕКЛАД ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ ЯК ЗАСІБ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Ягнич М. Є.
студентка факультету філології і журналістики,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Глобалізація, у зв'язку з якою відбувається взаємопроникнення культур, актуалізує такі поняття як міжнаціональна та міжкультурна комунікація. Саме вони стали основою для багатьох сучасних досліджень у царині лінгвістики, соціології, культурології, психології, політології, літературознавства. На сучасному етапі суспільно-політичні умови породжують проблему адекватної, толерантної міжкультурної комунікації, яка виникає тільки за умови повного взаєморозуміння носіїв різних культур.

Переклад творів художньої літератури – один з важливих засобів збагачення скарбниці національних літератур. Розширення їх горизонтів відбувається шляхом запозичення моделей, концепцій, мотивів, образів, форм і жанрів. Кожна національна література може запропонувати щось своє, специфічне, притаманне лише їй, або властиве їй в особливому вираженні. Величина такого внеску для кожної літератури, звичайно, неоднакова. Це залежить від багатьох чинників: рівня розвитку суспільства, культури, мови, віку нації, кількості мовців, літературної традиції тощо.

Художній переклад є духовним надбанням народу цільової культури, а також автономним твором, що функціонує в чужій культурі невіддільно від оригінальної літератури. Переклад забезпечує спілкування між двома національними літературами, знайомить із здобутками світової культури, єднає народи та епохи. Переклад є засобом міжкультурної комунікації, за допомогою якого відбувається інтегрування культур у єдину світову культуру, ознайомлення читачів з реаліями, притаманними іншій культурі, що сприяє розширенню їх кругозору і виховує повагу до цих культур.

Сучасні читачі пізнають світ інших народів завдяки перекладним творам. В роботі «Текст і його національно-культурна специфіка» Ю.А. Сорокін і Н.Ю. Марковіна висловлюють думку про те, що текст, будучи інструментом міжкультурної комунікації, належить одночасно двом системам – вихідній культурі і культурі реципієнта. Автори зазначають, що в процесі перекладу перекладач стикається з проблемами, пов’язаними з тим, що одні і ті ж ситуації отримують різне осмислення в формах різних мов. При перекладі текст вбудовується в нову парадигму і тому не тільки впливає на реципієнта, але і піддається впливу іншої культури [3, с.5-18]. При перекладі вихідний текст трансформується не тільки в іншомовну систему, але і в систему іншої культури. Перекладачу необхідно «зорієнтуватися в чужій культурі і «переформувати» чужу культуру в термінах свого лінгвокультурного досвіду» [4, с.14-38].

Важливим у процесі перекладу є також вибір твору, який найчастіше обумовлений внутрішніми потребами приймаючої літератури, її здатністю певним чином засвоїти іншонаціональне літературне явище, її здатністю певним чином (інтеграційно чи диференційно) зреагувати на його художні особливості [2, с.206]. Мета перекладу полягає не лише у трансформації тексту, відповідно до сприйняття певної категорії людей, а й у збереженні при цьому змісту, функцій, стильових, стилістичних, комунікативних і художніх цінностей оригіналу.

В процесі перекладу прози перед перекладачем постає проблема розбіжності у смисловому навантаженні і стилістичній виразності слів та зворотів різних мов. Але у прозі слово несе перш за все змістове навантаження і є виразником стилістичного тону, а в поезії слово стоїть в ритмічному ряді поетичного твору, й це призводить до певної зміни його якостей. Поетичний твір – єдність ідей, образів, слів, звукопису, ритму, інтонації, композиції. Не можна змінити один компонент, щоб це не вплинуло на загальну структуру

твору. Зміна одного компоненту обов'язково спричинює зміну усієї системи. Художній твір повинен перекладатися «не від звуку до звуку, не від слова до слова, не від фрази до фрази, а від ланки ідейно-образної структури оригіналу до відповідної ланки перекладу» [1, с.34].

Переклад – є важливим актом міжкультурної комунікації, оскільки він передбачає подолання культурної дистанції між комунікантами спрямований на забезпечення їх порозміння. Саме урахування особливостей культури є важливим при перекладі художніх творів, оскільки перекладний твір може вписатися в «чужий» літературний контекст і вступити в різноманітні контакти з літературою реципієнта, збагачувати її новими мотивами, темами, художніми образами.

Література:

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. Київ. Вища школа. 2001. С.166.

2.Лінгвокультурологічна та міжкультурна інтерпретація комунікативного тексту. *Мова і культура*. Київ. 2003. С.206-213.

3. Сорокин Ю.А. Культура та її етнопсихолінгвістична цінність. *Наука*. 1988. С.5-18.

4. Тарасов Є.Ф. Національно-культурна специфіка мовленнєвої поведінки. *Наука*. 1997. С.224.